

Skjemainformasjon

Skjema	Søknadsskjema for museumsprogrammer 2015
Referanse	1005936
Innsendt	05.05.2015 16:02:14

Opplysninger om søker

Søker

Navn på organisasjonen	Anno museum
Institusjonens leder	Harald Jacobsen
Postadresse	Postboks 117
Postnr / Poststed	2401 ELVERUM
Tlf. til organisasjon	62409075
E-post til organisasjon	post@annomuseum.no
Prosjektets kontaktperson	Anne Strømmen
Tlf. til kontaktperson	99228255
E-post til kontaktperson	anne.strommen@annomuseum.no
Nettside	http://www.annomuseum.no
Org. Nr	994933272

Opplysninger om prosjektet

Prosjekt

Søknaden gjelder

Samfunnsrolle

Tittel på prosjektet

51,2 mill. +

Sammendrag av prosjektet

En utstilling som gir innsikt i en global utfordring vi må forholde oss til. Aldri har flere mennesker vært på flukt. Ved årsskiftet 2013/14 var antallet 51,2 millioner. Vår empati og evnen til toleranse skal settes opp mot stigmatisering og rasjonell proteksjonisme. 51,2+ blir en arena der vi lærer, debatterer og gransker egne holdninger.

I samarbeid med Flyktninghjelpen, Human-Etisk Forbund og Hamar bispedømme skal vi realisere en teknologisk og pedagogisk oppsiktsvekkende utstilling.

Mål med prosjektet

51,2 + skal levere en diskuterende formidling som setter opp noen perspektiver på den galopperende økningen av flyktninger i verden. Målet er å skape forståelse for de voldsomme antallene og hvilke utfordringer verdenssamfunnet står overfor. Det må finnes bærekraftige løsninger som ivaretar menneskeverd og som sikrer stabilitet. Men hva er en bærekraftig løsning? Siden vi er et mottagerland vil vi invitere til en diskusjon med utgangspunkt i begrepene «ansvarsfordeling» vs. «byrdefordeling», to betegnelser som introduserer problematikken med diametralt forskjellige utgangspunkt. Slik sett skal 51,2 + bli en faktabasert kanal til kunnskap, en provokatør i jakten på meningsytringer og legge kimen til refleksjon.

Hovedmålsetning i Anno museums strategiplan 2015 - 2019 framhever blant annet at vi skal «sette et tydelig fotavtrykk som en samfunnsrelevant aktør». Videre står det i strategisk plan at vi skal «fremme innsikt og refleksjon om samfunnsaktuelle problemstillinger». Skal vi utføre vårt oppdrag, må vi kunne reise spørsmålene som vekker debatt og ikke bare målbære synspunkter som bekrefter tilvente holdninger.

Av dette kan vi se at 51,2 + leverer til et viktig internt mål. Ved å anlegge et bredere internasjonalt perspektiv på tematikk og fagområder som flere av våre avdelinger tradisjonelt har forvaltet ut fra et lokalt og et regionalt perspektiv, vil vi mane egen organisasjon til debatt og til å se egen tematikk fra synspunkter som utfordrer egne holdninger.

Beskrivelse av prosjektets overføringsverdi

Prosjektets overføringsverdi ligger tett opp mot prosjektets målsetninger. Gjennom prosjektet skal organisasjonen oppnå ny kompetanse og et betydelig utvidet nettverk. Nye bånd og ny kunnskap bringes inn i staben. Allerede i september 2014 startet vi samarbeidet med Flyktninghjelpen, som er en stor organisasjon som preges både av profesjonalitet og av frivillighet. Her henter vi en førstelinjekunnskap om en komplisert situasjon. Samarbeidet med konfirmasjonsundervisningen skal bidra med å omsette innsikten til relevante etiske og moralske begreper i vår tid og geografi.

Gjennom samarbeidet med Flyktninghjelpen, Human-Etisk Forbund og Hamar bispedømme skal vi knytte sammen et nytt triangel: kunnskap, kulturelle etikkbegreper og formidlingsformater.

51,2 + er et utstillingsprosjekt som ikke springer ut av museets samlinger, men av en samfunnsmessig tematikk. Målsetningen er likevel at samarbeidet med Flyktninghjelpen ikke bare skal bidra til å utfordre og styrke vår egen fagkompetanse, men også gi viktig innsikt i hvordan våre avdelingers samlinger kan utvides både materielt og immaterielt med viktig samtidsdokumentasjon innenfor tematikk som vi allerede forvalter.

Prosjektbeskrivelse

51,2 + INNSYN I EN FORTVILENDE SITUASJON

Der mennesker ikke ser annen løsning enn å reise, maktesløsheten vi føler når vi ser mennesker lide og tvisynet på å åpne våre porter for dem som trenger en trygg havn. Hvordan kan vi bringe disse u håndterlige og motstridende beveggrunnene ned på et nivå der vi kan granske egne holdninger og opp på et nivå der vi initierer en kunnskapsbasert debatt?

Vi er i ferd med å utvikle en utstilling som skal åpne et vindu til en global utfordring vi er tvunget til å forholde oss til. Ikke siden 2. verdenskrig har flere mennesker vært på flukt i verden. Ved årsskiftet 2013/2014 var 51,2 millioner mennesker på flukt, dette er mer enn 6 millioner flere enn i 2012. Av disse har rundt 18 millioner måttet forlate sitt hjemland, mens majoriteten er på flukt i eget land. I tillegg til disse drøyt 51 millioner menneskene, regner FN med at det nå finnes opp mot 12 millioner statsløse i verden, et tall som økte med ca. 3,5 millioner 2013/2014. 20. juni, verdens flyktningdag, lanserer Flyktninghjelpen sin årlige rapport og foreløpige utsagn sier at tallene øker i foruroligende tempo.

Dette er fakta. Ubegripelige tall for de fleste av oss. Når rapportene snakker i millioner er det markedsføringsmessig akseptert at det skapes en distanse som står i veien for ditt og mitt engasjement. For å skape reaksjon brukes derfor ofte metoden; «ikke bare tall», når flyktningsituasjonen i verden skal formidles. Ved å fortelle og gjerne dramatisere enkeltmenneskers lidelseshistorie, legger avsender opp til å gå via empatien for å nå frem med sin sak. Metoden «ikke bare tall» er egnet for å skape en umiddelbar emosjonell kobling og styrke opplevelsen av å kunne hjelpe. Dette er en sikker vei utenom avmaktsfølelsen der enkeltindividet overlater spørsmålet til storsamfunnet. Men skaper det grunnlag for en konstruktiv diskusjon omkring de overveldende utfordringene som ligger i nasjonalstaters økonomi, integrasjonsproblematikk, internasjonale konflikter, etnisitetskonflikter, fordelingspolitikk, klimaendringer, etc.?

Utstillingens formidling skal ikke fokusere på hvor vondt det er å miste hjem, være på flukt eller nær døden av sult eller drukning, denne smerten er udiskutabel. En debatt om verdens flyktningeproblematikk med utgangspunkt i akutte kriser av humanitær art står gjerne i veien for den grunnleggende argumentasjonen. Som institusjon med et samfunnsoppdrag er vi fristilt en situasjon der vi måles på antall klikk eller solgte eksemplarer. Vi insisterer på å levere kunnskapsbasert innsikt.

Konsept:

Utstillingen skal omgå mange av de svært kompliserte omstendighetene knyttet til mennesker på flukt. Om utstillingen klarer å formidle de store tallene og utfordringene knyttet til dette er det en prestasjon i seg selv. Nye profitører, farlige ruter og overfylte leire vil være i konstant endring og media vil stadig flytte lupen. Når elementer som knytter seg til enkeltfenomener brukes som utstillingsgrep er dette som virkemiddel i en større historie.

51,2 mill. må bygges opp med et kjølig, konsist og ryddig uttrykk. En stramhet som gjør det mulig å oppnå ønsket etterlatt inntrykk. Dette inntrykket kan grovt deles i tre hovedpoenger:

1. Flyktningsstrømmene er svært reelle, uforutsigbare og av voldsomme dimensjoner.
2. Flyktningen er ikke en stakkarlig skikkelse.
3. Stabile og ressursrike deler av verden er tvunget i til å finne strategier.

Konseptets beskaffenhet kan vurderes i forhold til disse punktene. Det finnes stor uenighet om det vi kan kalle vårt ansvar, det finnes svært ulike syn på flyktningen og vedkommende sine motiver og det finnes svært delte meninger om hva vi kan make som samfunn. Dette blir et ublidt møte med vår intuitive hang til å stigmatisere og en anledning til å reflektere over egne holdninger.

Utstillingen skal fri seg fra å utbrodere de humanistiske krisene som kan følge av dramatiske fluktforsøk. Vi skal holde fokus på utfordringer som ligger langt forut for og på et langt senere tidspunkt enn det som dominerer redaksjonell dekning.

Utstillingens oppbygging, innhold og formidling:

Del 1: En evig strøm

Utstillingen innledes med en spennende visuell fremstilling av menneskets historiske forflytninger. Noen ganger fordrevet, andre ganger bare i søken etter ledig plass eller bedre levebetingelser. Sonen kan betraktes som en nullstillingssone der gjesten konfronteres med et nytt og muligens uventet perspektiv. En gang hadde vi en planet med større rom for ekspansjon der ulike folkegrupper til enhver tid utfordret sin utbredelse. Selv i de tidligste tider foregikk ikke dette smertefritt.

Vi vil levere historier om at ressurser og velstand er noe som historisk er årsak til strid.

Nasjoners suverenitet, grenser og betydningen av et pass omhandles som en forberedelse til neste del av utstillingen. Etniske suverenitetsbegreper og rasisme, politiske uenigheter og ressurskamp er ikke en del av denne utstillingens mandat å utrede. Vårt utgangspunkt er at individer vurderer situasjonen så uholdbar at eneste løsning er å reise.

Virkemiddelet er en stor klode der folkevandringer illustreres med bevegelige piler projisert på. Besøkeren kan velge ulike tidsperioder. Modellen følges av en skjerm der de ulike periodene forklares.

Forståelsen vi ønsker å oppnå er at mennesket til enhver tid har forflyttet seg, basert på endringer i det eksisterende livsgrunnlaget og andre forutsetninger.

Del 2: Noens nød, andres kall eller profit

Sonens hensikt er å konfrontere brukeren med at flyktningstrømmene er enorme. En måte å formidle dette er å vise at dette faktisk har blitt en vekstnæring. Ikke en som synes i bruttonasjonalprodukt, men i regnskapene til internasjonale kriminelle nettverk, hos statsansatte eller i frivillige organisasjoner.

Om vi går ut på gaten og spør: "Hva forbinder du med - grenselos?" og følger opp med: "Hva forbinder du med menneskesmugler?" Hva får vi da høre? Test deg selv... "Hva er forskjellen på en flyktning og en lykkejeger?"

I vårt arbeid har vi sett at det er en rekke begreper knyttet til flyktningeproblematikken som har stor retorisk kraft og fungerer i stor grad stigmatiserende.

I samarbeid med Flyktninghjelpens magasin «Perspektiv», og deres nettverk av freelance journalister, ønsker vi å introdusere inntil 7 personer som hjelper/har hjulpet mennesker over grenser, fra nød til forventningen om et bedre liv. Vi har valgt oss aktører fra alle verdenshjørner uavhengig av tid: som Colombia, Myanmar, Syria, Somalia, Marokko, Berlin, Hedmarken.

Hensikten er å flytte ansvaret for kategoriseringen av hjelperen og klienten over på besøkeren. Hva er kriteriene for å definere noen som helter og andre som skurker?

Virkemiddelet vi jobber med å få på plass er ekte historier fra mennesker som lever midt i begivenhetene for å poengtere desperasjonen som ligger til grunn for å flykte.

Utstillingen fremstiller rutene de opererer og transportmidlene som benyttes. Meningen er å skape en forståelse for at flyktningen ikke er ute på en søndagstur. Med vitende og vilje risikerer de livet til seg og sine siden aktiviteten må skje illegalt.

Del 3: Det er så mange

Ikke siden 2. verdenskrig har det vært flere mennesker på flukt. Tallene blir tabloide i vår evne til å oppfatte omfanget. I vår umiddelbare nærhet, Syria, ved grensen til Tyrkia finnes over 11 millioner individer uten hjem, jobb, eller skole med mer. Gjør tallet inntrykk? Ikke? Når vi plasserer antallet flyktninger inn i vår verden håper vi å flytte noen perspektiver. Dette angår oss. I laget under dette setter vi opp en typisk gruppe "klienter" som beskrives med opphav og samfunnsrolle. De forteller hvorfor de måtte dra opp røttene og begi seg ut på en farefull ferd. Her er det ingen barføtte gråtende barn som attraksjon. Vi ønsker å lansere flyktningen som deg og meg. Vi gjør samme øvelse som i forrige sone men spør om assosiasjonen til "lykkejeger" kontra "kvoteflyktning".

Vårt mål er med ulike virkemidler å skape en formening om at dette ikke er noe vi kan lukke øynene for. Dette er virkelig, det er mennesker som desperat trenger en destinasjon. En flik av verdenssamfunnet de kan kalle sitt eget. Gjennom et utfordrende fordelingsprogram i et digitalt spill skal gjesten gi verdens 51,2 flyktninger en sikker havn. Eller kanskje gjøre andre mindre humane valg...

Del 4: Og flere blir det...

Vi lever i en ustabil verden. Klimautfordringene står i kø, skal vi stole på prognosene. Enorme tettbefolkede områder vil stå under vann, jordbruksarealer likeså. Ekstremvær som tørke og tyfoner vil tvinge hele befolkninger ut på vandring. Utarming av fiskebanker og lite bærekraftig landbruk skaper sultkatastrofer. I enkelte regioner er ferskvannssituasjonen i ferd med å skape total kollaps. Hva skjer når vi, i følge prognosene, kan ane 150 til 500 mill. mennesker på flukt. Er vi forberedt?

Vi følger opp med tilsvarende kart som vi lanserte innledningsvis men dette handler om fremtiden. Hav, vær, vann og ørkenspredning er nye elementer.

Utstillingssted:

Utstillingen 51,2 + vil utvikles som et fellesprosjekt i Anno museum, med Migrasjonsmuseet og Glomdalsmuseet som de mest sentrale avdelingene. Deler av tematikken behandles utfra ulike synsvinkler og tidsepoker i Anno museum. Prosjektet sees også i sammenheng med den planlagte nye permanente utstillingen om det flerkulturelle Hedmark ved Glomdalsmuseet (se egen søknad). Der denne planlegges med et regionalt perspektiv om integrering og hva flyktninger og migranter kommer til, vil 51,2 + pense inn på selve flyktningssituasjonen i et globalt perspektiv. De to utstillingsprosjektene vil imidlertid kunne utfylle hverandre i å danne diskusjon rundt temaet.

Utstillingen planlegges som en semi-permanent utstilling med mulighet for også å kunne bygge den opp andre steder, som f.eks. i Flyktninghjelpens lokaler i Oslo eller andre relevante steder.

Vårt mandat og utstillingens klangbunn:

Gjennom de fem krigsårene hadde Hedmark en viktig riksgrense mot Sverige, der mange ulovlige grensekryssinger fant sted. I alt forlot ca. 50.000 mennesker Norge over ulike grenseoverganger fra Finnmark til Østfold i løpet av de fem krigsårene. Vår intensjon er å legge denne historien i en introduksjons- og avslutningssone med henvisninger underveis. Vi refererer og dokumenterer denne nasjonale og regionale historiene for å minske gapet til en større global innsikt knyttet til temaet. Om vi har suksess vil dette bidra til å forstå at flukt ikke er noe som bare angår alle dem der langt borte, det er like mye en del av vår egen historie.

Vi er i støpeskjeen, fortsatt avhengig av at brikker faller på plass og at vi klarer å trigge dem som kan levere varen. Temaet vi brenner for å belyse er komplekst, og vi gjør store anstrengelser for å spisse innholdet til å treffe et relevant og viktig budskap. Dette arbeidet er arbeidsintensivt og krever at vi har et økonomisk handlingsrom.

Prosjektbudsjett

Prosjekt

Startdato / Sluttdato	01.01.2015 - 31.12.2015
Søknadssum kulturrådet for hele prosjektperioden	400 000
Budsjettramme for prosjektperioden	1 540 000

Budsjett for første år

UTGIFTER

Hva	Beskrivelse	Sum
Personalkostnader (lønn/overhead)	Lønn prosjektledelse og prosjektmedarbeidere	kr 400 000,00
	Reisekostnader/møtekostnader/overnatting	kr 50 000,00
Varer/utstyr	Teknologi (skjermer/projektor osv)	kr 150 000,00
	Foliering, utkjøring tekster	kr 100 000,00
Tjenester kjøpt av andre	Ekstern konseptutvikler	kr 300 000,00
	Arkitekt (estimert 30 timer)	kr 30 000,00
	Grafisk design (estimert 100 timer)	kr 100 000,00
	Digitalisering/programmering skjermmateriale	kr 60 000,00
Andre utgifter (spesifiser)	Lys/Lyddesign	kr 100 000,00
	Rettigheter foto/tekst	kr 20 000,00
	Andre produksjonskostnader inkl strøm/kabling	kr 230 000,00
Totale utgifter		kr 1 540 000,00

INNTEKTER

Beskrivelse	Tilskudd bekreftet	Sum
<u>Søknadssum Norsk kulturråd</u>		<u>kr 400 000,00</u>
Egenfinansiering	Ja	kr 440 000,00
Stiftelsen Fritt Ord	Nei	kr 300 000,00
Kavlistiftelsen	Nei	kr 200 000,00
Grieg Foundation	Nei	kr 200 000,00
Totale inntekter		kr 1 540 000,00

Kommentar til budsjett neste år

Arbeidet med å utvikle prosjektet ble startet i september 2014, og utstillingsperioden vil strekke seg til mai 2016. Men det er ikke knyttet kostnader til budsjettårene 2014 og 2016. Unntak er kostnader forbundet med nedrigg av utstillingen. Prosjektet er derfor oppgitt som ettårig, og kostnadene til nedrigg ligger inne i posten Andre produksjonskostnader.

Framdriftsplan

Framdriftsplan for hele prosjektperioden

Startdato / Sluttdato

01.01.2015 - 31.12.2015

Fyll ut aktivitetsplan for prosjektet under

Tittel

Fra dato / Til dato

Planlegging, søknadsutforming, etablere samarbeid

01.01.2015 - 01.08.2015

Konkretisere samarbeidsplattform for gjennomføring

01.08.2015 - 01.09.2015

Innsamling og dokumentasjon, reserch

01.05.2015 - 01.10.2015

Konseptutvikling, formgivning, utstillingsdesign

01.07.2015 - 01.11.2015

Andre opplysninger

Se kommentar om budsjett. Utstillingen planlegges at blir stående ut mai for å sikre at den kan brukes så bredt som mulig inn i konfirmasjonsundervisningen i de ulike kirkekretsene og avdelingene i Human-Etisk Forbund. - Under videre opplisting av samarbeidspartnere vil ikke Hamar Bispedømmekontor stå. De har vist stor positivitet til prosjektet og uttrykker ønske om å være med i videre dialog og utvikling. Men pga. intern omorganisering av konfirmasjonsundervisningen i bispedømmet ønsker de først å utnevne kontaktperson for arbeidet videre når deres personkabal er endelig lagt. Vi har selvfølgelig valgt å respektere deres ønske om at samarbeidet først skal formaliseres, også i søknadssammenheng, når de har utpekt konkret kontaktperson. Vi er i løpende kontakt med Hamar Bispedømmekontor, som har godkjent bruken av bispedømmet i prosjekttalen.

Samarbeidspartnere

Samarbeidspartnere

Har du en samarbeidspartner

Samarbeidspartner 1

Navn på samarbeidende organisasjon/institusjon

Flyktninghjelpen

Er det inngått formell samarbeidsavtale

Postadresse

Postboks 148 Sentrum

Postnr / Poststed

0102 OSLO

Kontaktperson

Ingrid Prestetun

Tlf. til kontaktperson

23109800

E-post til kontaktperson

inpr@nrc.no

Rolle i prosjektet

Flyktninghjelpen er det største fagmiljøet i Norge i tematikken "Mennesker på flukt". Eller som FNs høykommissær for flyktninger har uttalt: "Gjennom 60 år har Flyktninghjelpen utviklet seg til en av de mest dynamiske og respekterte humanitære organisasjonene som i dag bistår flyktninger, hjemvendte og internt fordrevne verden over." Organisasjonen ble etablert i 1946 under navnet Europahjelpen, for å hjelpe flyktninger i Europa etter 2. verdenskrig. Som en uavhengig, humanitær organisasjon gir de hjelp, beskyttelse og varige løsninger til mennesker på flukt over hele verden. Deres plattform for informasjon er artikler publisert i eget magasin og på deres nettsider. Som museum har vi muligheten til å fortelle noe av deres budskap på den plattformen som er vårt spesialområde, nemlig utstillingsformatet.

Samarbeidspartner 2

Navn på samarbeidende organisasjon/institusjon

Human-Etisk forbund

Er det inngått formell samarbeidsavtale

Postadresse

Grønnegata 63

Postnr / Poststed

2317 HAMAR

Kontaktperson

Laila Bækkevold

Tlf. til kontaktperson

95900059

E-post til kontaktperson

laila.baekkevold@annomuseum.no

Rolle i prosjektet

Samarbeidspartner i utviklingen av prosjektets innretning og

tilpasning innenfor konfirmasjonsundervisning. Koordinator mot de ulike lokallagene som organiserer konfirmasjonsundervisning. Human-Etisk Forbund har i mange år benyttet seg av tilbudet fra organisasjonen "Refugee Camp" og sendt sine konfirmanter dit. De har imidlertid fått noen signaler på at dette tilbudet ikke nødvendigvis kan opprettholdes slik det har vært. De var allerede i gang med å se seg om etter alternative løsninger da vi tok kontakt om samarbeid i prosjektet 51,2+

Samarbeidspartner 3

Navn på samarbeidende organisasjon/institusjon

OMLislevand

Er det inngått formell samarbeidsavtale

Postadresse

Dragveien 42B

Postnr / Poststed

1363 HØVIK

Kontaktperson

Ole Martin Lislevand

Tlf. til kontaktperson

97635234

E-post til kontaktperson

lislevand@me.com

Rolle i prosjektet

Ole Martin Lislevand har mange års erfaring som innholds- og utstillingsutvikler. Vi har samarbeidet med Ole Martin i en rekke prosjekter i Anno museum, både i kulturhistoriske naturutstillinger som TRÅKK og "Det fantastiske treet", men også i utstillinger som "Skråblikk" der de besøkende utfordres direkte på holdninger, etikk og stigmatisering i samtidsspørsmål. Se vedlagte dokument for en oversikt over noen av hans tidligere prosjekter.

Vedlegg

Vedlegg

- OML_erfaring.pdf